

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 6(74) czerwiec 2017

Walne Zgromadzenie IRWŁ

- V w V kadencji

str. 8-9

Jęczmień ozimy

- wiosenny przegląd chorób

str. 10

Buczowska truskawka

- zapraszamy na III krajowe święto

str. 16

Spis treści

Aktualności

Materiał siewny

.....str. 4

Opisy przelewów

.....str. 4

Zgłoś podróbkę

.....str. 5

Wcześniejsze emerytury

.....str. 5

Działania izby rolniczej

.....str. 6

Prawnik radzi

Przekazanie gospodarstwa

.....str. 7

Temat numeru

Walne Zgromadzenie IRWŁ

.....str. 8-9

Rada kobiet

.....str. 9

Dobre praktyki w rolnictwie

Wiosenny przegląd chorób w jęczmieniu

.....str. 10

Konkurs „Bezpiecznie na wsi”

.....str. 11

Produkcja tuczników

.....str. 12-13

Ubezpieczajmy się u siebie

Uprawnienia kombajnisty

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Zapomniane warzywa cz.2

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

Zapraszamy na Święto Truskawki

.....str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja:

Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

syliwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama

Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: „Zjazdowa” S. A.

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczenia na stronie

www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,

ul. Północna 27/29, 91 – 420 Łódź,

tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego

ul. Północna 27/29 91-420 Łódź

tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

BIURA POWIATOWE

Powiat	Przewodniczący / Delegat	Adres biura	Telefon
Belchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Belchatów, pokój nr. 9	511 124 504
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny, ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510-474-851
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18, pok.117 siedziba BGŻ, 99-300 Kutno	510-474-825
Łask	Bronisław Węglewski Marek Krawczyk	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510-474-871
Łęczyca	Małgorzata Gabryelczak Dariusz Kowalczyk	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510-474-725
Łowicz	Jan Znyk Donata Wrona	ul. Starościńska 1, pok. 213 99-400 Łowicz	510-474-800
Łódź-Wschód	Jan Woźniak Bogdan Salata	UG w Andrespolu ul. Rokicińska 126 95-020	510-474-874
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	ul. Kowalskiego 2 26-300 Opoczno	510-474-870
Pabianice	Czesław Dzierżawski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510-474-865
Pajęczno	Jacek Koziński Łukasz Wojtaszczyk	ul. 1 Maja 13/ 15, pok. nr 14 98-330 Pajęczno	510-474-813
Piotrków Tryb.	Tomasz Kowalski Bogdan Pietrykowski	Starostwo Powiatowe, Al. 3-go Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510-474-861
Poddębice	Ewa Bednarek Mariusz Gortat	GS Samopomoc Chłopska, ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510-474-725
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6, 97-500 Radomsko, pok. nr 210	510-474-801
Rawa Maz.	Mariusz Cheba Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5, pok. 58, 96-200 Rawa Maz.	510-474-850
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	ul. POW 30, 98-200 Sieradz	511 124 538
Skierniewice	Andrzej Kowara Jacek Ossowicz	ul. Jagiellońska 32 96-100 Skierniewice	510-474-841
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Ewa Sygitowicz	ul. Św. Antoniego 41 pok. nr 20, 97-200 Tomaszów Maz.	510-474-862
Wieluń	Józef Stępień Krzysztof Wróbel	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510-474-804
Wieruszów	Jerzy Karsznia Ryszard Starek	ul. Ludwika Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów	510-474-804
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Jan Nowak	ul. Ceramiczna 10, 98-220 Zduńska Wola	510-474-793
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24, 95-100 Zgierz	510-474-738

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź, ul. Swojska 4, lodz@tuw.pl	42/640-68-53 42/640-68-54
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski, Al. 3 Maja 33, piotrkowtrybunalski@tuw.pl	44/649-69-29 44/649-69 80
Oddział w Belchatowie	97-400 Belchatów, ul. Wojska Polskiego 27A, belchatow@tuw.pl	44/633-01-03
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice, ul. Senatorska 25 skierniewice@tuw.pl	46/832-30-00 46/832-36-49
Oddział w Łowiczu	99-400 Łowicz, ul. Przyrynek 16, lowicz@tuw.pl	46/837-00-79
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno, ul. Zduńska 9, kutno@tuw.pl	24/254-17-00
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, Rynek 19, sieradz@tuw.pl	43/822-33-99 fax:822-38-68
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8, leczyca@tuw.pl	24/721-01-61
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4 radomsko@tuw.pl	44/683-51-05 44/683-21-27

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Północna 27/29, 91 – 420 Łódź,
tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:

www.tagraf.pl

Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Powiatu Łaskiego

Gmina Łask to gmina miejsko-wiejska położona w centralnej części województwa łódzkiego, w powiecie łaskim. Siedzibą naszej gminy jest miasto Łask. Mieszkańcy Gminy Łask stanowią 56% liczby mieszkańców powiatu łaskiego. Sąsiadujemy z powiatami: bełchatowskim, pabianickim, poddębickim, sieradzkim, wieluńskim oraz zduńskowolskim.

W skład powiatu łaskiego wchodzi 5 jednostek samorządowych: miejsko-wiejska gmina Łask oraz gminy wiejskie: Buczek, Sędziejowice, Widawa oraz Wodzierady. Największy obszar zajmuje gmina Widawa (prawie 30% powierzchni powiatu), kolejną pod względem wielkości jest gmina Łask. Te dwie gminy zajmują ponad połowę powierzchni powiatu. Najmniejszymi gminami są z kolei Wodzierady i Buczek.

Podstawową formą działalności gospodarczej oraz źródłem utrzymania znacznej części mieszkańców jest rolnictwo. Powierzchnia użytków rolnych w gminie wynosi ok. 67% powierzchni gminy. Mimo korzystnej rzeźby terenu, przydatność gleb do produkcji rolniczej jest niska ze względu na dominującą powierzchnię gleb niskich klas bonitacyjnych. Na terenie gminy największy udział w strukturze zasiewów stanowią zboża i ziemniaki. Wśród zbóż największą powierzchnię zajmuje żyto, a następnie pszenica. Uprawia się także rośliny okopowe i strączkowe pastewne, warzywa i truskawki. Uprawy sadownicze stanowią około ok. 2% powierzchni gminy. Główne miejsca upraw sadowniczych to wsie Górczyn i Łopatki. Dominujące gatunki to: jabłoń, wiśnia, porzeczka. Przeszkodą do rozwoju upraw sadowniczych jest brak bazy przetwórczej. Głównym kierunkiem produkcji zwierzęcej w gminie jest chów bydła mlecznego oraz hodowla trzody chlewnej. Ponadto znajdują się również fermy drobiarskie produkujące jaja konsumpcyjne oraz zakłady odchowu drobiu. W roku 2011 pojawiła się hodowla ślimaka jadalnego.

Nasz powiat słynie między innymi z:

- 32. Bazy Lotnictwa Taktycznego;
- Festiwalu Róż - impreza stała się już tradycją gminy.

W końcu to właśnie w gminie Łask jest kilkudziesięciu producentów królowej kwiatów, a Łask ozdobiony jest różnymi rabatami;

• Świąta Truskawki - gmina Buczek, mimo, że obszarowo jest niewielka słynie w województwie łódzkim z plantacji truskawek. Pod koniec czerwca, w stolicy gminy organizowane jest ogólnopolskie „Święto Truskawki”. Impreza ma charakter masowy i trwa dwa dni. Jest to święto plantatorów tych smacznych owoców z całego województwa łódzkiego. W tym roku zapraszamy Państwa na Święto Truskawki już 24 i 25 czerwca – program imprezy na ostatniej stronie tego wydania miesięcznika W NOWEJ ROLI.

Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łasku liczy 10 osób. Członkami Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie łaskim są:

- Gmina Buczek: Bronisław Węglewski - Przewodniczący RP IRWŁ, Danuta Czupryniak
  - Gmina Łask: Monika Mrowińska, Jacek Nowicki
  - Gmina Sędziejowice: Marek Krawczyk - Delegat na Walne Zgromadzenie IRWŁ, Wiesław Rębacz
  - Gmina Widawa: Iwona Mamzer, Rafał Woźniak
  - Gmina Wodzierady: Daniel Gil, Marek Płonek
- Członkowie Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łasku biorą czynny udział m.in. w:

- szacowaniu szkód łowieckich wyrządzonych przez dziką zwierzynę,
- szacowaniu szkód spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi,
- posiedzeniach Rady na których jest omawiana bieżąca sytuacja w rolnictwie naszego regionu, a także składane są wnioski od rolników z naszego terenu
- dożynkach,
- wyjazdach na targi rolnicze oraz wyjazdach studyjno-szkoleniowych.

Biuro Rady Powiatowej IRWŁ w Łasku mieści się przy ul. Narutowicza 17, 98-100 Łask, tel. 510-474-871, czynne poniedziałek, wtorek w godzinach 8.00-15.00 i w środę w godzinach 8.00-14.00. Do obowiązków pracownika Biura Powiatowego należą między innymi: prowadzenie dziennika korespondencji, realizacja zadań zleconych przez Biuro IRWŁ w Łodzi oraz Przewodniczącemu Rady Powiatowej, organizowanie, a także obsługa Rady Powiatowej oraz protokołowanie, pomoc w wypełnianiu wniosków obszarowych, pomoc przy wypełnianiu wniosków o dopłatę do zakupu kwalifikowanego materiału siewnego, pomoc przy wypełnianiu ksiąg rejestracji zwierząt, nabór oraz organizacja szkoleń z zakresu „Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego tzw. „szkolenie chemizacyjne”.

Aneta Gładysz

Specjalista ds. Obszarów Wiejskich
i Obsługi Rady Powiatowej

Szanowni Państwo,

10 czerwca 2017 roku odbyło się Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na którym przedstawiciele rolników z naszego regionu debatowali o aktualnej sytuacji w rolnictwie. Niestety wiele głosów dotyczyło trudnej sytuacji spowodowanej kwietniowymi i majowymi przymrozkami, jak również kolejnym - w dniu 6 czerwca 2017 roku - gradobiciem, huraganem i nawałnym deszczem w powiatach łódzkim-wschodnim, poddębickim, piotrkowskim, tomaszowskim, skierniewickim i radomszczańskim. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego 7 czerwca br. wystosowała wniosek do Wojewody Łódzkiego o pilne uruchomienie procedur mających na celu pomoc poszkodowanym rolnikom, ponieważ znacznemu uszkodzeniu uległy uprawy zbóż, roślin pastewnych, a w niektórych przypadkach naruszone zostały konstrukcje budynków. Dzięki Członkom Walnego Zgromadzenia IRWŁ za akceptację tych działań oraz za udzielenie Zarządowi absolutorium.

Izba Rolnicza Województwa oprócz działań takich jak pomoc poszkodowanym rolnikom, pracuje również na innych płaszczyznach. Zawsze staramy się promować naszych rolników i dlatego zaangażowaliśmy się w organizację Krajowych Dni Ziemniaka (26-27 sierpnia br.) w Kalinowej. Więcej informacji o imprezie będzie można przeczytać w lipcowym numerze W NOWEJ ROLI lub na stronie www.krajowedniziemniaka.pl.

Natomiast już dziś zapraszam wszystkich Państwa na III Krajowe Święto Truskawki w Buczku na którym zaprezentowane będą osiągnięcia producentów tego cenionego owocu. Program imprezy znajdą Państwo na ostatniej stronie naszego miesięcznika.

Dromis Tour Węglewski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

26 czerwca to ostatni dzień przyjmowania wniosków o dopłatę z tytułu zużytego materiału siewnego

Agencja Rynku Rolnego przypomina, że w dniu 25 czerwca br. w myśl przepisu § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie terminów składania wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany oraz terminu i sposobu wypłaty tej dopłaty (Dz. U. Nr 113 poz. 945, z późn. zm.) kończy się termin przyjmowania wniosków o dopłatę z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy de minimis w rolnictwie. W związku z tym, że dzień 25 czerwca przypada w niedzielę to za ostatni dzień terminu złożenia wniosku uważa się najbliższy następny dzień powszedni, tj. poniedziałek 26 czerwca 2017 r. ARR informuje, że wniosek można wypełnić przy pomocy aplikacji ELF <https://elf.arr.gov.pl/> wyposażonej w podpowiedzi i sprawdzenia, co gwarantuje poprawne uzupełnienie wniosku.

Wniosek o przyznanie dopłaty wraz z wymaganymi załącznikami należy przesłać rejestrowaną przesyłką listowną lub złożyć osobiście do właściwego (ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta rolnego) oddziału terenowego ARR.

Termin do złożenia wniosku uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem wniosek zostanie nadany w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, tj. Poczty Polskiej S.A. Termin na składanie wniosków nie podlega przywróceniu.

Źródło: ARR

ARiMR w sprawie szczegółowych opisów przelewów

W odpowiedzi na wniosek samorządu rolniczego w sprawie wprowadzenie względnie szczegółowych opisów przelewów bankowych, przy których przekazywane są środki finansowe w ramach dopłat bezpośrednich Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wyjaśnia, że płatności na rzecz beneficjentów realizowane są z wykorzystaniem elektronicznego systemu ELIXIR/SORBNET, w którym standard komunikatu „Polecenie przelewu”, w tym pole „Tytułem” posiada ograniczoną ilość znaków.

Agencja informuje, że ograniczenie to uniemożliwia szczegółowe opisanie wszystkich mechanizmów pomocy. w ramach których beneficjent otrzymuje płatność, zwłaszcza biorąc pod uwagę dużą liczebność tych mechanizmów dla jednego beneficjenta wypłacanych w kampanii 2016.

W związku z powyższym w wypłacanej obecnie kampanii zastosowano uproszczone zapisy i przyjęto dla płatności zaliczkowych zapis – „...Zaliczka płatności bezpośrednie 2016 r, kwota ogółem...” dla płatności końcowych zapis – „...Nr decyzji..., Należność..., Decyzja z faktycznym doręczeniem/decyzja bez faktycznego doręczenia”

Obecnie Agencja analizuje możliwość zmiany opisu przelewu w polu „Tytułem” w celu poprawy szczegółowości opisów, które będzie miało zastosowanie w kolejnej kampanii przy jednoczesnym zachowaniu standardu komunikatu „Polecenie przelewu” dla pola „Tytułem”.

Źródło: KRIR

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY
ZOOTECHNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY

“ASPOL”

95-200 Pabianice, Świątniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

JAK SKORZYSTAĆ Z PROGRAMU RABAT ROLNICZY?

Z oferty Programu Rabat Rolniczy może korzystać każda osoba, która zarejestrowała się w programie. Rejestracja jest bezpłatna i można ją przeprowadzić bezpośrednio poprzez stronę internetową www.rabatrolniczny.pl.

Drugim sposobem wyrażenia chęci udziału w programie jest telefoniczne zgłoszenie swojego członkostwa pod bezpłatnym numerem: **800 007 444**.

Katalogi z pełną ofertą Programu Rabat Rolniczy dostępne są w biurach Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oznaczone dedykowanym Kodem uprawniającym do nabycia specjalnych rabatów. Dokonując zakupu każdorazowo należy podać kod dedykowany Województwu Łódzkiemu: **WIR5**.

Szczegółowych informacji dotyczących formy i możliwości zakupu w Programie Rabat Rolniczy udziela Piotr Kociołek – 692 467 000

ZGŁOŚ PODRÓBKĘ - NIELEGALNESRODKI@PIORIN.GOV.PL

Na stronie PIORiN został zamieszczony adres e-mail, za pośrednictwem którego można szybko zgłosić podejrzenie obrotu nielegalnym środkiem ochrony roślin: nielegalnesrodki@piorin.gov.pl Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa przypomina, aby do zabiegów ochrony roślin nabywać wyłącznie oryginalne środki ochrony roślin, a wszystkie podejrzenia naruszeń w obrocie tymi produktami zgłaszać za pośrednictwem adresu e-mail: nielegalnesrodki@piorin.gov.pl lub do najbliższej jednostki PIORiN.

Czy wiesz, że podrobione środki ochrony roślin to nieprzebadane mieszaniny chemiczne?

- Mogą zawierać zanieczyszczenia substancjami nieznanego pochodzenia o działaniu kancerogennym lub mutagennym, o niewiadomym wpływie na zdrowie, a nawet życie ludzi, zwierząt i środowisko;
- Przynoszą straty finansowe, spowodowane nieskutecznym zabiegiem lub zniszczeniem upraw;
- Ich kupno-sprzedaż jest procederem przestępczym! Kupując podróbki wspierasz nielegalną działalność!
- Każdy środek ochrony roślin z obcojęzyczną etykietą jest produktem nielegalnym i prawdopodobnie podrobionym!

Jak się nie dać oszukać?

- Kupuj środki dopuszczone do obrotu przez MRiRW (Ich wykaz znajduje się TU-->);
- Kupuj wyłącznie w sklepach zarejestrowanych przez PIORiN (Rejestry przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania znajdziesz TU-->).

Co może świadczyć o tym, że środek jest podrobiony?

- nie znajduje się w rejestrze MRiRW jako środek dopuszczony do obrotu i stosowania w Polsce;
- jego opakowanie jest słabej jakości, nieszczelne, uszkodzone lub zastępcze;
- nie posiada polskiej etykiety;
- zaopatrzone jest w etykietę słabej jakości, nietrwale przymocowaną do opakowania;
- nie posiada daty produkcji lub numeru partii;
- sprzedawany jest poza zarejestrowanymi punktami obrotu;
- sprzedawany jest za pośrednictwem Internetu bez podania pełnych danych sprzedającego tj.: nazwy firmy/przedsiębiorcy, numeru identyfikacji podatkowej (NIP), siedziby i adresu przedsiębiorcy;
- ma podejrzanie niską cenę.

Czy wiesz jakie masz prawa?

- możesz zażądać dowodu zakupu;
- możesz zwrócić się do sprzedawcy o udzielenie informacji dotyczących zagrożeń związanych ze stosowaniem nabywanych środków oraz informacji dotyczących prawidłowego i bezpiecznego ich stosowania;
- masz prawo i obowiązek poinformowania o podejrzeniach nielegalnych środków ochrony roślin (nielegalnesrodki@piorin.gov.pl).

Źródło: PIORiN

Samorząd rolniczy w sprawie wcześniejszych emerytur dla rolników

Zarząd KRiR wystąpił 30 maja 2017 do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o podjęcie inicjatywy zmiany przepisów, które umożliwią rolnikom przechodzenie na wcześniejszą emeryturę w wieku 55 lat dla kobiet i 60 dla mężczyzn.

Ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 poz. 38) obniżyła wiek emerytalny i przywróciła stan sprzed 1 stycznia 2013 roku, ale nie przywróciła rolnikom możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę. 1 stycznia 2018 r. rolnicy utracą prawo do wcześniejszych emerytur.

Z tego prawa nie korzystają wszyscy rolnicy, a tylko ci, którzy z powodu wieloletniej ciężkiej pracy nie czują się na siłach, by dalej prowadzić gospodarstwo. Zasadne są więc argumenty przedstawiane przez rolników, że praca w rolnictwie jest bardzo trudna, sprzyja zachorowaniu na wielu chorob, wymagająca nienormowanego czasu pracy bez prawa do urlopu, czy innych świadczeń, które przysługują innym grupom zawodowym.

Drugim powodem zaprzestania działalności przez rolników jest chęć przekazania dorobku życia dorosłym dzieciom, które chcą kontynuować pracę swoich rodziców. Przejęcie gospodarstwa przez rolnika w wieku poniżej 40 lat pozwala na skorzystanie ze środków na rozwój gospodarstwa i zapewnia dobry start zawodowy. Zapewnia wymianę pokoleń na wsi i ciągłość pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Brak możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę rolników od 2018 r. spowoduje, że następcy oczekując na emeryturę rodziców nie będą mogli skorzystać z działań „młodego rolnika” i nie będą mogli pozyskać dofinansowania na rozwój swoich gospodarstw. Może to spowodować, że wiele młodych osób opuści gospodarstwa rodziców poszukując pracy poza rolnictwem, co może doprowadzić w dalszej perspektywie do wyludnienia obszarów wiejskich, tak powszechnie występującego w krajach UE15.

Źródło: Krajowa Rada Izb Rolniczych

Działania izby rolniczej

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego systematycznie obserwuje sytuację w rolnictwie, wydaje na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz na wniosek rolnika wydaje opinie w sprawie zakupu w obrocie prywatnym nieruchomości rolnej. Należy zaznaczyć, że Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego na bieżąco współpracuje z instytucjami sektora rolniczego okółrolniczego.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do:

- projektu rozporządzenia MRiRW w sprawie okresu obliczania udziału różnych upraw w celu dywersyfikacji upraw,
- projektu rozporządzenia w sprawie wykazu punktów wwozu, przez które można wprowadzać rośliny, produkty roślinne lub przedmioty.

W dniu 19 maja 2017 r. Zarząd IRWŁ popierając wnioski zgłoszone przez Radę Powiatową IRWŁ w Łęczycy zwrócił się do Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych o rozpatrzenie i przekazanie odpowiednim instytucjom w celu dalszej realizacji. Pierwszy wniosek dotyczy utrzymania możliwości przejścia rolników na wcześniejszą emeryturę dla kobiet w wieku 55 lat, dla mężczyzn w wieku 60 lat. Drugi wniosek dotyczy rozszerzenia katalogu „niekorzystne zjawiska atmosferyczne” o nowe zjawisko atmosferyczne, dotyczące wpływu wysokich temperatur (upałów) na owoce, warzywa (np. pomidory).

W dniu 23 maja 2017r. Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego – Bronisław Węglewski został zaproszony przez Wojewodę Łódzkiego do pracy w Zespole ds. analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich w województwie łódzkim. Przedmiotem pracy Zespołu będzie oddolna analiza potrzeb rozwojowych obszarów wiejskich i rolnictwa w województwie łódzkim służących realizacji celów i wizji określonych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030).

W dniu 25 maja 2017r. Zarząd IRWŁ mając na uwadze liczne sygnały od rolników m.in. z powiatu sieradzkiego w sprawie napływu do Polski dużej ilości

Posiedzenie Komisji Rewizyjnej oraz Komisji ds. Statutu, Budżetu i Regulaminów Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

z Rumunii zwrócił się z prośbą do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Krzysztofa Jurgieła o interwencję w tej sprawie. Zarząd wnioskował o podjęcie działań przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa, w celu zbadania jakości tych ziemniaków oraz legalności ich przewozu z Rumunii. Cena ziemniaków z Rumunii sprawia, że polscy producenci rolni są zmuszeni obniżyć i tak już niskie ceny ziemniaków oraz mają problem ze zbytem swojego produktu.

Posiedzenie Komisji Rewizyjnej oraz Komisji ds. Statutu, Budżetu i Regulaminów Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W związku z trwającymi pracami w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi nad przygotowaniem nowej

ustawy o ubezpieczeniu upraw rolnych i zwierząt gospodarskich dnia 31 maja 2017. zostały przesłane do KRIR główne powody dla których rolnicy niechętnie ubezpieczają uprawy i zwierzęta.

Posiedzenie Komisji Rewizyjnej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W dniu 24 maja 2017r. członkowie komisji (Czesław Dzierżawski – Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie pabianickim, Mariusz Gortat – Delegat Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie poddębickim, Marian Kacprzak – Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie opoczyńskim, Jacek Kosiński – Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie pączęwskim, Józef Stępień – Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie wieluńskim) zapoznali się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu i planu finansowego za 2016r. oraz przygotowali sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej w 2016r.

Posiedzenie Komisji ds. Statutu, Budżetu i Regulaminów Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

W dniu 24 maja 2017r. członkowie komisji (Krzysztof Juszyński - Delegat Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie opoczyńskim, Bogdan Pietrykowski - Delegat Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie piotrkowskim, Małgorzata

w Pajęcznie, w dniu 31.05.2017r. w Poddębicach). Członkowie omówili aktualną sytuację na rynkach rolnych a przedstawiciele instytucji sektora rolnego przedstawili informacje na temat m.in. :

- ubezpieczeń upraw rolnych,
- szacowania strat w uprawach rolnych spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi,
- ubezpieczeń społecznych rolników.

Konferencje/ targi/ spotkania

W dniu 16 maja 2017r. w MDK Biała Rawska przedstawiciele IRWŁ uczestniczyli w majowych warsztatach sadowniczych - Biologizacja Sądów i Upraw Jagodowych na temat „Naturalne Technologie Uprawy – Pierwszym Krokiem do Rolnictwa Ekologicznego”. Gośćmi warsztatów byli m.in. prof. Ewa Solarska UP w Lublinie, dr Angelo Giambruno – Doradca ds. nawożenia, mgr inż. Sławomir Gacka ProBiotics Polska, Alessandro Capellari FOMET ITALIA.

W dniu 17 maja 2017r. w sali Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, Dyrektor Biura IRWŁ – Jerzy Kuzański uczestniczył w posiedzeniu Kapituły Konkursu Nagroda Wojewody Łódzkiego. Celem spotkania było wyłonienie podmiotów nominowanych do tegorocznej Nagrody na podstawie punktacji wynikającej z kart ocen we wszystkich kategoriach.

Również w tym roku nie zabrakło stoiska Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na XXVII Targach Rolniczo – ogrodniczych w Kościerzynie w dniach 27-28.05 2017r. Ponadto Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego była fundatorem pucharów w kategorii „Maszyna Targów” oraz w kategorii „Ciągniki Rolnicze”.

Inne

- Miesięcznik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego „W NOWEJ ROLI” od marca 2016r. w nowej odsłonie bezpłatnie trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Wzorem lat ubiegłych również w tym roku rolnicy mogli skorzystać z pomocy pracowników IRWŁ przy wypełnianiu wniosków na dopłaty bezpośrednie.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników. W omawianym okresie zostało udzielonych 40 porad.

Wszystkie działania oraz interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz informacje na temat aktualnej sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

Jak korzystnie przekazać gospodarstwo rolne?

Rodzice chcą przenieść na mnie gospodarstwo rolne. Chcielibyśmy uniknąć płacenia podatków z tego tytułu, stąd też zastanawiam się nad najkorzystniejszym z punktu widzenia przepisów podatkowych sposobem nabycia własności tego gospodarstwa. W szczególności chodzi mi o różnice w prawie podatkowym pomiędzy darowizną a sprzedażą gospodarstwa.

Przedstawioną kwestię należy rozpatrzyć pod kątem

położone na obszarze miast. Wobec powyższego sprzedaż gospodarstwa rolnego, które w całości położone jest poza granicami miasta, wyłączone jest z opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych.

Odnośnie darowizny gospodarstwa rolnego, która nie pociąga za sobą przejęcia przez nowego właściciela długów i zobowiązań związanych z tymże gospodarstwem, to taka czynność nie będzie rodziła obowiązku podatkowego w rozumieniu ustawy o pcc.

W przeciwnym razie zwolnienie przestaje przysługiwać.

Zaprezentowane zwolnienia w ramach ustawy o psd dotyczą sytuacji, gdy stronami darowizny nie są osoby spokrewnione ze sobą. W przypadku bliskich sobie osób, darowizny dokonywane pomiędzy nimi korzystają z jeszcze jednego dobrodziejstwa uregulowanego w art. 4a ustawy o psd. Przepis ten zwalnia od podatku nabycie w drodze darowizny własności rzeczy lub praw majątkowych przez małżonka, zstępnych (dzieci, wnuki),

konsekwencji wynikających z przepisów zawartych w następujących ustawach: o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2010 Nr 51, poz. 307 ze zm., dalej ustawa o pit), o podatku od czynności cywilnoprawnych (t.j. Dz. U. z 2010 Nr 101, poz. 649 ze zm., dalej ustawa o pcc), o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz. U. z 2009 Nr 93, poz. 768 ze zm., dalej ustawa o psd) oraz o podatku rolnym (t.j. Dz. U. z 2006 Nr 136, poz. 969 ze zm., dalej ustawa o pr). Zgodnie z pierwszą z tych ustaw zasadą jest, że przychód ze sprzedaży nieruchomości podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (art. 19 w zw. z art. 3). Podatek ten ciążyłby na osobach uzyskujących przychód ze zbycia nieruchomości, a więc na rodzicach. Jednakże ustawa o pit w art. 21 ust. 1 pkt 28 zwalnia od podatku przychody uzyskane z tytułu sprzedaży całości lub części nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego. Zwolnienie to nie przysługuje w razie gdyby sprzedane grunty w związku z tą transakcją utraciły charakter rolne. W omawianym przypadku nabyte gospodarstwo nadal wykorzystywane będzie zgodnie z jego dotychczasowym przeznaczeniem, toteż jego sprzedaż nie wywoła skutków podatkowych na gruncie ustawy o pit. Podobny skutek, a właściwie jego brak, wywoła ewentualna darowizna gospodarstwa, albowiem czynność ta nie stanowi źródła przychodu w myśl ustawy o pit.

Ustawa o pcc w art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. a określa, że w zakresie opodatkowania pozostają umowy sprzedaży oraz zamiany rzeczy i praw majątkowych. Z obowiązku opodatkowania czynności art. 9 pkt 2 lit. a ustawy o pcc zwalnia sprzedaż, w wyniku której następuje przeniesienie własności nieruchomości lub ich części, wraz z częściami składowymi, pod warunkiem, że nabyte grunty stanowią gospodarstwo rolne albo utworzą gospodarstwo rolne lub wejdą w skład gospodarstwa rolnego będącego własnością nabywcy. Ze zwolnienia wyłącza się jedynie budynki mieszkalne lub ich części

Przechodząc na grunt ustawy o psd, to już z samego tytułu tego aktu można wywnioskować, że sprzedaż gospodarstwa rolnego nie będzie objęta podatkiem uregulowanym w tejże ustawie. Inaczej rzecz się przedstawia co do darowizny, ze względu na objęcie zakresem opodatkowania tego typu czynności prawnych na mocy art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy o psd. Zasadą jest, że darowanie nieruchomości podlega opodatkowaniu podatkiem od darowizny. Od zasady tej przewidziano jednak pewne odstępstwa. Pierwszy dotyczy darowania nieruchomości rolnej. W art. 4 ust. 1 pkt 1 zdecydowano, że zwalnia się od podatku nabycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości lub jej części wraz z częściami składowymi, pod warunkiem, że w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, w chwili nabycia ta nieruchomość stanowi gospodarstwo rolne lub jego część albo wejdzie w skład gospodarstwa rolnego będącego własnością nabywcy. Nadto gospodarstwo musi być prowadzone przez obdarowanego jeszcze przez okres co najmniej 5 lat od dnia darowania. Omawiane zwolnienie podatkowe nie dotyczy jednak budynków mieszkalnych, budynków zajętych na cele specjalistycznego chowu i węgłu drobiu lub specjalistycznej hodowli zwierząt wraz z urządzeniami i ze stadem hodowlanym, a także urządzeń do prowadzenia upraw specjalnych, takich jak: szklarnie, inspekty, pieczarkarnie, chłodnie, przechowalnie owoców. Zatem, jeżeli w skład darowanego gospodarstwa rolnego lub jego części będzie wchodził np. dom, to wówczas opodatkowana zostanie wartość darowanego domu, a pozostała część darowizny pozostanie nieobjęta podatkiem. W art. 4 ust. 1 zawarto jeszcze jedno zwolnienie podatkowe związane z rolnictwem, mianowicie pkt 12 stanowi, iż nie powoduje obowiązku uiszczenia podatku nabycie przez rolnika pojazdów rolniczych i maszyn rolniczych oraz części do tych pojazdów i maszyn. Warunek w tym wypadku jest jeden - darowane pojazdy i maszyny rolnicze w ciągu 3 lat od daty otrzymania nie mogą zostać sprzedane lub darowane osobom trzecim.

wstępnych (rodzice, dziadkowie), pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę, o ile o takiej czynności powiadomią naczelnika urzędu skarbowego. Wymóg terminowego zawiadomienia fiskusa odpada w przypadku, gdy nabycie następuje na podstawie umowy zawartej w formie aktu notarialnego, a tylko w takiej formie można skutecznie darować nieruchomość w Polsce (art. 4a ust. 4 pkt 2). Dlatego darowizna gospodarstwa rolnego dokonana pomiędzy rodzicami a synem zwolniona będzie z podatku od spadków i darowizn.

Dotychczasowe rozważania wskazują, że przeniesienie własności gospodarstwa rolnego w drodze sprzedaży albo darowizny nie wywołają skutku w postaci obowiązku zapłaty podatku. Różnica powstaje na gruncie przepisów ustawy o pr, a konkretnie chodzi o zwolnienie od podatku rolnego. Art. 12 ust. 1 pkt 4 lit. a zwalnia od podatku rolnego grunty przeznaczone na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nieprzekraczającej 100 ha, które zostały nabyte w drodze umowy sprzedaży. Stąd też kupujący w tym celu grunty rolne, od których należy jest podatek, będzie miał prawo skorzystać ze zwolnienia podatkowego. Zwolnienie to jednak nie przysługuje w razie, gdy od indywidualnego właściciela gospodarstwa rolnego grunty kupuje jego małżonek, krewny w linii prostej lub jego małżonek, pasierb, zięć lub synowa. Toteż umowa sprzedaży gospodarstwa rolnego zawarta między rodzicami a synem nie będzie uprawniała do skorzystania z przedstawionego zwolnienia. Z kolei nabycie gruntów rolnych w drodze darowizny w ogóle nie daje prawa do skorzystania ze zwolnienia w podatku rolnym.

Podsumowując należy odpowiedzieć, że zarówno sprzedaż jak i darowizna gospodarstwa rolnego z rodziców na syna nie będzie rodziła obowiązków podatkowych za wyjątkiem obowiązku uiszczenia podatku rolnego.

V w V kadencji walne Zgromadzenie IRWŁ

Przedstawiciele rolników z naszego województwa spotkali się w sobotę 10 czerwca br. w Sali Sejmiku Województwa Łódzkiego by porozmawiać o problemach rolnictwa naszego regionu. Obrady Walnego Zgromadzenia Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego otworzył Prezes IRWŁ Bronisław Węglewski wraz z Zarządem IRWŁ: Andrzejem Komalą – Wiceprezesem IRWŁ, Ewą Bednarek, Mariuszem Chebą i Dariuszem Kowalczykiem. Krajową Radę Izb Rolniczych na obradach reprezentował Członek Zarządu KRIR – Robert

do Wojewody Łódzkiego o pilne uruchomienie procedur mających na celu pomoc poszkodowanym rolnikom, ponieważ znacznemu uszkodzeniu uległy uprawy zbóż, roślin pastewnych, a w niektórych przypadkach uszkodzone zostały konstrukcje budynków. Zwracano uwagę na ciągle problematyczny bezcłowy import zboża z Ukrainy, a także import ziemniaków z Rumunii, który nie służy interesom naszych rolników.

W czasie dyskusji Robert Nowak reprezentant KRIR przedstawił zakres działań samorządu rolniczego na szczeblu krajowym. Działania związane z programami dla rolników, zapobieganiem chorobom wśród zwierząt gospodarskich oraz ubezpieczeniami dla rolników przedstawili zaproszeni gości – przedstawiciele instytucji współpracujących z Izbą Rolniczą Województwa Łódzkiego.

Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego przyjęło sprawozdanie z działalności Izby i udzieliło

płatności do krów powinny być brane ze stanu średniorocznego, a nie ze stanu na dzień składania wniosku o dopłaty bezpośrednie.

2. Podjęcie działań mających na celu uproszczenie zapisów w rejestrze zabiegów agrotechnicznych na terenach OSN, odnoszących się do zapisu nawożenia mineralnego, organicznego oraz orki przykrywającej. Obecnie rolnicy prowadzą szczegółowe obszerne rejestry, którym wpisują każde działanie np. bronowanie, pielenie itp. Takie zapisy są uciążliwe dla rolników i nic nie wnoszą.

3. Podjęcie działań mających na celu zniesienie obowiązku wydawania decyzji dla rolników właścicieli lasów prywatnych na drzewa chore (suche). Zniesienie obowiązku wydawania asygnaty skróci procedurę, zaoszczędzi czas rolnika.

4. Ponowne podjęcie działań mających na celu zmianę zasady określenia stawki dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany oraz, aby wysokość stawek była znana w dniu składania wniosku i rolnik otrzymywał zwrot w ciągu 30 dni od dnia złożenia wniosku a wysokość stawek dopłat do materiału siewnego były co roku wyższe, a nie niższe.

5. Wystąpić do Wojewody o zwrot kosztów na po-

Nowak. Wśród zaproszonych gości, którzy uczestniczyli w spotkaniu byli: Krzysztof Andrzejewski - zastępca Dyrektora Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR, Janusz Ciesielski zastępca Dyrektora Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Warszawie Filia w Łodzi, Anna Bieniawska Dyrektor Biura Regionalnego TUV „TUV” w Łodzi oraz przedstawicielki Łódzkiego Lekarza Weterynarii - Katarzyna Leszczyńska oraz Magdalena Zel. Poseł na Sejm RP Robert Telus - Wiceprzewodniczący sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi przesłał na ręce Bronisława Węglewskiego list z podziękowaniem za zaproszenie i życzeniami owocnych obrad.

W czasie obrad Delegaci IRWŁ m.in. poruszali problemy związane ze szkodami łowieckimi, a przede wszystkim ze stratami spowodowanymi niską temperaturą, nawalnymi deszczami, huraganem i gradem w powiatach: łódzkim-wschodnim, poddębickim, piotrkowskim, tomaszowskim, skierniewickim i radomszczańskim. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego 7 czerwca br. wystosowała wniosek

absolutorium Zarządowi IRWŁ za rok 2016 oraz uchwa- liło budżet Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na rok 2017.

Wnioski podjęte na V/V Walnym Zgromadzeniu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w dniu 10 czerwca 2017r.

1. Podjęcie działań mających na celu zmianę zasady dopłat do produkcji zwierzęcej. Stany zwierząt w ramach płatności do bydła lub

ziomie wysokości za 1 godzinę płacy minimalnej (ok. 12 zł) dla delegatów Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego pracujących w komisjach szacujących straty w gospodarstwach rolnych, spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.

6. Podjąć działania, aby kryteria szacowania szkód w gospodarstwach rolnych spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi były jednakowe i obowiązywały w skali całego kraju.

7. W rozporządzeniu odnośnie szacowania szkód umieścić zapis

„Do powierzchni na której wystąpiła szkoda”.

8. Przy szacowaniu szkód uwzględnić straty w środkach trwałych, które spowodowane zostały wystąpieniem niskich temperatur sięgających -30 stopni Celsjusza, utrzymujących się w okresie zimowym na terenie powiatu rawskiego. Temperatury te spowodowały duże straty w drzewostanie.

9. Podjąć działania, aby środki finansowe z budżetu państwa niewykorzystane na dopłaty do ubezpieczeń rolnych, zostały przesunięte na pomoc gospodarstwom poszko-

dowanym wskutek niekorzystnych działań atmosferycznych.

10. Podjąć działania, aby rekompensaty za straty spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi nie były tylko w formie kredytów na wznowienie produkcji, ale także w formie bezzwrotnej pomocy finansowej.

11. Wniosek o wcześniejsze przygotowanie dopłat do ubezpieczeń upraw na przyszły rok tak, żeby polisy były już zawarte przed ewentualnymi niekorzystnymi działaniami atmosferycznymi bo obowiązuje okres karencji.

12. Wniosek o wbudowanie tablicy pamiątkowej w nowo budowanym budynku Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego przy ul. Beskidzkiej z nazwiskami wszystkich członków Walnego Zgromadzenia IRWŁ V kadencji, którzy podjęli uchwałę o budowie nowej siedziby.

12 czerwca br. powyższe wnioski zostały przesłane do Wojewody Łódzkiego - Zbigniewa Rau i Prezesa KRIR - Wiktora Szmulewicza w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji.

Sylwia Skulimowska

Rada ds. Kobiet Wiejskich i ich Rodzin

9 czerwca 2017 roku w siedzibie IRWŁ odbyło się pierwsze posiedzenie Rady ds. Kobiet Wiejskich i ich Rodzin. W obradach Rady uczestniczyli

Traktowania, a także Członek Honorowy Rady – Anna Bieniawska Dyrektor Biura Regionalnego TUV „TUV” w Łodzi. Obrady otworzył Prezes Izby Rol-

Prezydium Rady ds. Kobiet Wiejskich i ich Rodzin. Przewodniczącą została Ewa Bednarek (powiat poddębicki), I zastępczynią - Donata Wrona (powiat

wiat tomaszowski), Ewa Zatoń –Smok 9powiat sieradzki).

Działalność Rady będzie się skupiać m.in. na: integracji i reintegracji zawodo-

zaprošeni gošcie: Jolanta Zięba-Gzik Członek Zarządu Województwa Łódzkiego pod której patronatem działa Rada, Ewa Wardęga – Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Równego

niczej Województwa Łódzkiego – Bronisław Węglewski. W obradach pań uczestniczył również Andrzej Komala – Wiceprezes IRWŁ. Zgromadzone Panie wybrały spośród swojego grona -

łowicki), II zastępczynią - Marzena Lenart (powiat zgierski). Członkiniami Prezydium zostały: Aleksandra Brdoń (powiat łódzki - wschodni), Kamila Dobroń (powiat sieradzki), Ewa Sygitowicz (po-

wej i społecznej kobiet wiejskich i ich rodzin, ochronie i promocji zdrowia, działaniu na rzecz poprawy warunków życia i pracy na wsi.

Sylwia Skulimowska

REKLAMA

AtriGran

WSZYSTKO ZACZYNA SIĘ OD WAPNA

NOWOŚĆ NA RYNKU
**WAPNO
GRANULOWANE**

Polska płn.-zach.: **Piotr Makiej** tel.: 695 605 505
Polska płd.-zach.: **Piotr Podolak** tel.: 607 278 879
Polska płn.-wsch.: **Roman Rutkowski** tel.: 609 444 807
Polska płd.-wsch.: **Mateusz Pirogowicz** tel.: 695 320 270
www.nordkalk.pl

Nordkalk
Member of Rettig Group

Wiosenny przegląd chorób w jęczmieniu ozimym

Wcześnie siane zboża ozime, przede wszystkim jęczmień i pszenica są zagrożone porażeniem przez wirusy i choroby grzybowe już jesienią. Łagodna jesień stwarza korzystne warunki, szczególnie dla wektorów wirusów zbóż (mszyce, skoczki) i infekowania roślin. Objawy choroby można obserwować dopiero wiosną, po ruszeniu wegetacji. Choroby wirusowe w sprzyjających warunkach mogą powodować straty plonu ziarna przekraczające 50% oraz spadek wielkości zbioru słomy.

Fot. 1 Żółta karłowatość jęczmienia

Najgroźniejszą chorobą wirusową jest **żółta karłowatość jęczmienia (ŻKJ)**. Wirus wywołany jest przez wirus żółtej karłowatości jęczmienia (*Barley yellow dwarf virus* - BYDV) i wirus żółtej karłowatości zbóż (*Cereal yellow dwarf virus* - CYDV). Mogą one występować pojedynczo lub tworzyć infekcje mieszane. Wirus przenoszony jest przez mszyce w sposób trwały. Mszyca czeremchowo-zbożowa koloru oliwkowo-brunatnego nabywając wirusa podczas żerowania na chorych roślinach staje się jego wektorem do końca życia. Najgroźniejsze są dzieworodne formy mszyc, żerujące przez cały okres wegetacyjny na trawach, a podczas długiej i cieplej jesieni przelatują na młode oziminy. Objawy choroby pojawiają się zwykle po 3-4 tygodniach od zakażenia. Przebarwienia pojawiają się na wierzchołkach liści i stopniowo obejmują całą jego powierzchnię, blaszki liściowe w konsekwencji stają się suche i sztywne. Symptodem ŻKJ jest karłowatość roślin oraz nadmierne krzewienie w przypadku jęczmienia. Typowe objawy choroby widoczne są dopiero wiosną po ruszeniu wegetacji (Fot. 1). Przebieg choroby uwarunkowany jest zróżnicowaną reakcją odmian, agresywnością izolatu wirusa a także przebiegiem pogody już jesienią. W odróżnieniu od ŻKJ **żółta mozaika jęczmienia (ŻMJ)** występuje wyłącznie na jęczmieniu ozimym. Sprawcami choroby są wirusy *Barley yellow mosaic virus* (BaYMV) i *Barley mild mosaic virus* (BaMMV), które są przenoszone odglebowo i zwykle występują na roślinach łącznie. Objawy są widoczne wczesną wiosną. Na liściach zboża pojawiają się drobne plamki, rozszerzające się smugi prowadzące do żółknięcia czy nekroz. Symptomy choroby ujawniają się w niskich temperaturach i powyżej 15°C sukcesywnie za-

nikają. Niektóre odmiany jęczmienia mają genetyczną odporność na *Barley yellow mosaic virus* (BaYMV), należą do nich m.in.: Antonella, KWS Kosmos, KWS Meridian, KWS Tenor, Lomerit, Matilda, Maybrit, Merlot, Scarpia, Souleyka, Titus, Traminer i Wendy (źródło COBORU).

Fot. 2 Pleśń śniegowa w momencie ruszenia wegetacji

Pleśń śniegowa (st. konidialne *Fusarium nivale*, st. doskonale *Monographella nivalis*) - grzybnia wnika do wnętrza liści poprzez aparaty szparkowe lub wrasta w miękisz rośliny. Grzybnie można rozpoznać po brązowych plamach o różnej średnicy. W późniejszym okresie liście, pochwy liściowe i węzły krzewienia pokrywa biało-różowa watowata grzybnia (Fot. 2,3). Nie rozprzestrzenia się on w tym czasie za pośrednictwem zarodników, lecz rozrastającej się na powierzchni gleby grzybni. Stąd wiosną często obserwowane jest placowe występowanie choroby. Szczególnie sprzyjające warunki znajduje wówczas, gdy śnieg spadnie na niezamarzniętą glebę. Gruba okrywa śnieżna, zwiększone stężenie CO₂ na skutek braku wymiany gazowej, zakłócony stosunek wodno-powietrzny w glebie oraz wysoka wilgotność powietrza są czynnikami, które sprzyjają występowaniu i rozwojowi tego patogenu. Skalę porażenia pleśnią śniegową można wczesną wiosną wstępnie szacować na podstawie długości okresu zalegania okrywy śnieżnej.

Fot. 3 Pleśń śniegowa - jęczmień ozimy w fazie strzelania w źdźbło

Pałecznicza zbóż i traw (sprawcy: *Typhula incarnata*, *Typhula ishikariensis*) występuje na wszystkich uprawach zbożowych, ale szkody wyrządza przede wszystkim na

jęczmieniu ozimym. Pałecznicza zbóż i traw pojawia się wczesną wiosną, a rozwojowi choroby sprzyja zalegająca okrywa śnieżna, zwłaszcza jeśli śnieg spadł na niezamarzniętą glebę. Wiosną na plantacjach widać placowe żółknięcie, obumieranie roślin, które może być też powodem innych chorób, a zboża słabo się krzewią. Jeśli jednak rośliny placowo wypadają wówczas wskazuje to na pałecznicę zbóż i traw. Przyglądając się z bliska roślinom zauważyć można, że część rośliny przylega do gleby. Starsze, porażone liście leżą na ziemi i na liściach widoczna jest białoszara grzybnia, której sklerocja posiadają średnicę od 0,5 do 2 mm. Młode liście są wyprostowane i wąskie. Źródłem infekcji są przetrwalniki grzyba znajdujące się w glebie, które już jesienią porażają rośliny. Jesienią ze sklerocjów wyrastają owocniki grzyba, tworzy się grzybnia, a zarodniki które kiełkują na powierzchni gleby są źródłem porażenia roślin. Grzyb może wzrastać w temperaturze poniżej 0°C i w warunkach łagodnej długiej zimy i z dużą ilością śniegu. Po dokonaniu oceny plantacji należy w pierwszej wiosennej dawce zastosować szybko działające nawozy w celu regeneracji węzła krzewienia.

Praktyczne porady:

- w celu uniknięcia porażenia przez wirusy należy monitorować nalot mszyc na wczesnie zasianych plantacjach jęczmienia
- zabieg chemiczny najlepiej wykonać po osiągnięciu progu szkodliwości szkodnika (dolistnie zabiegi wykonać do 6 tygodni po wschodach rośliny uprawnej)
- używać zaprawionego, kwalifikowanego materiału siewnego
- redukcja zachwaszczenia upraw szczególnie trawami oraz wykonanie podorywek likwidujących wschody zbóż po żniwach
- stosowanie odpowiedniego płodozmianu

W praktyce coraz częściej korzysta się z postępu, jaki dają nowe odmiany. Rolnicy przy uprawie jęczmienia ozimego powinni pamiętać o kilku zasadach: używać kwalifikowanego materiału siewnego, stosować właściwą agrotechnikę, ochronę przed chorobami i szkodnikami, posiadać wiedzę o odmianach. **Przy wyborze odmiany pomocna dla rolnika będzie Lista Odmian Zalecanych (LOZ) do uprawy na obszarze województwa.** Lista ustalana jest przez zespół ekspertów z każdego województwa. Na podstawie wyników doświadczeń prowadzonych w ramach PDO tworzona Lista zawiera odmiany najlepiej sprawdzające się w danym rejonie kraju.

Iwona Michalska
COBORU Stacja Doświadczalna Oceny
Odmian
w Sulejowie

Bezpiecznie na wsi

7 czerwca br. w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi odbyło się rozstrzygnięcie etapu wojewódzkiego VII Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci pt. „Bezpiecznie na wsi to podstawa – środki chemiczne to nie zabawa!”

Głównym organizatorem konkursu w województwie łódzkim był Oddział Regionalny KRUS w Łodzi. Współorganizatorami i fundatorami nagród byli: Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi, Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach, Łódzki Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Oddział Terenowy Agencji Rynku Rolnego w Łodzi, Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego, Kuratorium Oświaty w Łodzi, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi, Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi oraz Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi. Puchary dla szkół ufundowane zostały przez Wojewodę Łódzkiego. Patronat medialny nad konkursem objęły miesięczniki „RADA” i „W Nowej Roli”.

W tym roku drugi człon tytułu konkursu – „środki chemiczne to nie zabawa” – dotyczył niebezpieczeństw ze strony środków chemicznych występujących w rolnictwie.

Główne cele konkursu to:

- promowanie pozytywnych zachowań związanych z pracą i zabawą na terenach wiejskich,
- poszerzanie wiedzy dzieci na temat bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania wypadkom w rolnictwie podczas prac ze środkami chemicznymi
- rozbudzenie i rozwijanie wrażliwości estetycznej oraz indywidualnych zdolności twórczych uczniów szkół podstawowych.

Uczestnikami turnieju byli uczniowie szkół podstawowych w dwóch kategoriach wiekowych:

- I grupa: klasy 0 - III szkoły podstawowej (6-9 lat),
- II grupa: klasy IV - VI szkoły podstawowej (10-13 lat).

W bieżącym roku, w konkursie wzięło udział 2192 uczniów ze 157 szkół podstawowych województwa łódzkiego. Komisja na etapie wojewódzkim postanowiła nagrodzić i wyróżnić po 15 uczniów w każdej z dwóch kategorii wiekowych.

Laureaci w I grupie wiekowej (klasy 0 - III):

I miejsce – Krzysztof Strasiak, uczeń klasy I SP nr 2 w Strykowie;

II miejsce – Lena Matyja, uczennica klasy II SP w Lututowie, filii w Niemojewie;

III miejsce – Weronika Kalfas, uczennica klasy III PSP w Janisławicach;

IV miejsce – Franciszek Kaźmierczak, uczeń klasy I SP w Błędowie;

V miejsce – Andżelika Zelewska, uczennica klasy I SP Specjalnej w Brzezinach.

Wyróżnienia w I grupie wiekowej:

Miłosz Gąsiorek z klasy „0” Szkoły Podstawowej w Guzowie;

Daria Smyk z klasy II Szkoły Podstawowej w Klementynowie;

Pola Buczyńska z klasy III Szkoły Podstawowej nr 1 w Tomaszowie Maz.;

Filip Kośka z klasy III Szkoły Podstawowej w Poświętnem;

Marlena Jaglińska z klasy III Szkoły Podstawowej w Białej Parceli;

Dawid Rozpędek z klasy II Publicznej Szkoły Podstawowej w Ciężkowicach;

Michał Kaźmierczak z klasy II Katolickiej Szkoły Podstawowej SPSK w Czernicach;

Wiktoria Woźniak z klasy III Szkoły Podstawowej w Jeziorsku.

Laureaci w II grupie wiekowej (klasy IV - VI):

I miejsce – Kinga Staszek, uczennica klasy VI SP w Drużbicach;

II miejsce – Julia Lis, uczennica klasy VI SP nr 1 w Rawie Mazowieckiej;

III miejsce – Julia Maciejak, uczennica klasy V SP w Słupi;

IV miejsce – Jakub Kotyna, uczeń klasy V SP w Regnowie;

V miejsce – Mateusz Michalski, uczeń klasy IV PSP w Nowym Dworze.

Wyróżnienia w II grupie wiekowej:

Paulina Janowska z klasy VI Szkoły Podstawowej w Jeżowie;

Katarzyna Kowalska z klasy IV Szkoły Podstawowej w Sadkowicach;

Gracjan Garlikowski z klasy V Publicznej Szkoły Podstawowej w Glinniku;

Zuzanna Fercikowska z klasy IV Szkoły Podstawowej w Szewcach Nadolnych;

Julia Grabowicz z klasy V Szkoły Podstawowej w Domaniewicach;

Maria Szumielewicz z klasy VI Szkoły Podstawowej w Szadku;

Aleksandra Machnicka z klasy VI Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Rawie Maz.;

Kamil Izydorczyk z klasy V Szkoły Podstawowej w Solcy Wielkiej;

Róża Ściślińska z klasy V Szkoły Podstawowej w Świniach Warckich;

Wiktoria Walczak z klasy VI Szkoły Podstawowej w Modlnej.

Jerzy Kuzarński Dyrektor IRWL wręcza nagrodę Julii Maciejak, uczennicy klasy V SP w Słupi za zajęcie III miejsca.

Po wręczeniu nagród i wyróżnień dzieci spotkały się z przedstawicielem Państwowej Straży Pożarnej, który przeprowadził pokaz pierwszej pomocy przedmedycznej. Podczas finału odbywała się również wystawa sprzętu i umundurowania strażackiego.

Laureaci etapu wojewódzkiego: Krzysztof Strasiak ze szkoły w Strykowie, Weronika Kalfas ze szkoły w Janisławicach, Kinga Staszek ze szkoły w Drużbicach, Julia Lis ze szkoły w Rawie Maz. i Julia Maciejak ze szkoły w Słupi zostali wyróżnieni w etapie centralnym konkursu. Dzięki Towarzystwu Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi, który sfinansuje dojazd laureatów i opiekunów do Warszawy, 14 czerwca uczestnicy z naszego województwa otrzymają nagrody rzeczowe, wręczone w Sali Kolumnowej Sejmu. Jest to ogromny sukces, zważywszy, że w tegorocznej edycji konkursu plastycznego brało udział 34 332 uczniów z 2 642 szkół podstawowych z całego kraju.

Przemysław Kraska

Oddział Regionalny KRUS w Łodzi

Czynniki zdrowotne decydujące o wskaźniku konwersji paszy oraz czasie trwania tuczu

Koszty produkcji tuczników w Polsce wyraźnie przewyższają te które osiągnęte są przez producentów świń w rozwiniętych rolniczo krajach Unii Europejskiej (UE), w tym przede wszystkim w: Danii, Holandii, Belgii, Niemczech czy Hiszpanii. Główną przyczyną różnicy w kosztach jest między innymi wyraźnie wyższy w naszym kraju współczynnik zużycia paszy na przyrost kilograma masy ciała (m.c.) świni (konwersja paszy – feed conversion rate – FCR). Średnio w wymienionych krajach, w produkcji tuczników w cyklu zamkniętym kształtuje się on na poziomie około 2,7 kg/kg m.c. podczas gdy w Polsce sięga około 3,4 a niekiedy nawet 3,8 kg; jakkolwiek są u nas producenci osiągający wskaźnik FCR nie niższy niż ich koledzy z rozwiniętych rolniczo krajów UE. Oznacza to, że statystyczny polski tucznik dla osiągnięcia m.c. około 100 kg zjada około 70 kg paszy więcej niż tucznik producenta z kraju o wysokim poziomie rolnictwa. Wskazuje to, że tylko z tego powodu koszt uzyskania tuczniaka o wspomnianej m.c jest w Polsce o około 70 zł wyższy niż n. w Holandii. Przyczyn tego zjawiska jest wiele. Jedną z nich jest na pewno mała dbałość naszych producentów o zapewnienie zwierzętom dobrotanu oraz narażanie zwierząt na długotrwały kontakt z warunkowo i bezwzględnie chorobotwórczymi drobnoustrojami lub szerzej mówiąc czynnikami patogennymi.

Większość producentów i hodowców świń, ale także lekarzy weterynarii nie zdaje sobie sprawy z tego, że nadmierne podbudzenie układu obronnego (immunologicznego) – co ma związek z mającymi miejsce infekcjami – ma swoje przełożenie na pogorszenie apetytu zwierząt i co najważniejszego na znaczne pogorszenie FCR przez przebywające w niekorzystnych warunkach środowiskowych zwierzęta.

Należy pamiętać, że stado względnie grupę świń należy rozpatrywać w powiązaniu: zwierzę – środowisko w tym elementy biologiczne i fizyczne tego ostatniego. Wymienione obszary oddziałują na siebie, z zachowaniem koniecznej równowagi. Jeżeli jednak w układzie równowagi następują zmiany ilościowe lub jakościowe, promujące na przykład zbyt wysoką produktywność chowu lub nadmierne zagęszczenie zwierząt to równowaga

może zostać zaburzona. Może to prowadzić do dysfunkcji harmonijnych i ekonomicznie korzystnych układów, w tym wręcz do pojawiania się spadku efektów produkcyjnych, a nawet chorób. Dlatego też zwracanie uwagi na utrzymanie równowagi między organizmem zwierzęcia a otaczającym go ekosystemem jest niezwykle ważnym elementem optymalnego rozwoju zwierzęcia w tym między innymi adekwatnego do jego potencjału genetycznego wykorzystania paszy. Mając powyższe na względzie można stwierdzić, że środowisko hodowlane jak też środowisko fizyczne i biologiczne są czynnikami decydującymi nie tylko o ujawnieniu się choroby ale także o sprawności w zakresie wykorzystania podawanej zwierzętom paszy.

Warunkiem prawidłowego wchłaniania składników paszy jest przede wszystkim sprawne funkcjonowanie przewodu pokarmowego. Należy zdawać sobie sprawę, że powierzchnia śluzówki układu pokarmowego u 100 kg tuczniaka wynosi ponad 300 m², co oznacza, że jest ona największym obszarem styku między środowiskiem zewnętrznym a organizmem zwierzęcia. Ułatwiając trawienie i wchłanianie, nabłonek błony śluzowej układu pokarmowego musi wybiórczo przeciwdziałać przenikaniu się przezeń bakterii, toksyn oraz antygenów, co jest podstawowym mechanizmem zapobiegania przewlekłym reakcjom zapalnym. Ważną rolę w tym aspekcie odgrywa sprzężony z układem pokarmowym układ odpornościowy (UO), który działa w precyzyjnej równowadze między aktywnością wystarczającą do zapewnienia tolerancji immunologicznej i równocześnie ochrony przed patogenami. Tuż pod nabłonkiem jelita zlokalizowany jest bardzo ważny element przeciwważnej odporności organizmu, którym jest związana z błonami śluzowymi jelit tkanka limfatyczna – GALT. Stanowi ona istotną linię obrony organizmu w walce z chorobotwórczymi drobnoustrojami. Komórki odpornościowe wchodzące w skład GALT mają za zadanie wywoływać szybką i silną reakcję na inwazję drobnoustrojów lub ich toksyn, a jednocześnie ograniczać zakres tej reakcji, by nie dopuścić do nadmiernej aktywności układu odpornościowego (UO) i wywołania niekorzystnego dla organizmu zbyt

silnego odczynu zapalnego. Odpowiedź odpornościową uruchamia m.in. wykrycie przez UO antygenów bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i innych. Ważną rolę mają w tym zakresie komórki nabłonkowe i komórki UO, takie jak: makrofagi, komórki dendrytyczne i komórki tuczne. Elementem odpowiedzi jest szybki wyrzut między innymi przez makrofagi, prozapalnych cytokin do otaczających tkanek i krwiobiegu (cytokiny powszechnie uznaje się za mediatory w działaniu UO). Uwolnione cytokiny mobilizują komórki efektorowe, takie jak np. neutrofile, do przemieszczania się do miejsc infekcji, gdzie za pomocą szeregu mechanizmów pomagają one w ograniczeniu procesu chorobotwórczego a docelowo do usunięcia patogenu. W procesie tym uczestniczy nie wykazująca cech patogenności flora bakteryjna komensali, zasiedlająca nie tylko powierzchnię ciała ale przede wszystkim przewód pokarmowy.

Ważną rolę w ochronie przewodu pokarmowego odgrywają komensale (u człowieka do 400 gatunków różnych szczepów bakteryjnych), które w zamian za składniki odżywcze i przestrzeń do życia zapewniają organizmowi korzyści wynikające m. innymi z ochrony przed nadmiernym rozmnażaniem się bakterii chorobotwórczych. Komensale wraz z komórkami makroorganizmu tworzą kompleksowy interaktywny ekosystem, decydujący o wielu procesach biologicznych w tym o aktywności UO.

Wykazano, że szereg stresorów związanych ze środowiskiem hodowlanym wpływa na sprawność bariery ochronnej jelita, co może prowadzić do spadku wydajności produkcji i wzrostu częstotliwości występowania chorób. Dla przykładu świnię przebywającą w pomieszczeniach o nadmiernym zagęszczeniu, w kojach w których narażone są na dużą liczbę - zwłaszcza warunkowo chorobotwórczych drobnoustrojów, często przegrupowywane lub zbyt wcześnie (przed 28 dniem życia) odsadzone w następstwie chronicznego pobudzenia UO wykazują mniejszy apetyt niż zwierzęta nie narażone na wymienione niekorzystne czynniki środowiska. Jednym słowem w środowisku przebywania zwierząt - intensywnie zanieczyszczonym patogennymi mikroorganizma-

mi ma miejsce angażowanie różnych mechanizmów odporności, w celu niedopuszczenia do wystąpienia choroby. Wiąże się to między innymi z wyhamowaniem dynamiki przyrostów masy ciała (m.c.). Stan immunologicznej mobilizacji organizmu zwierzęcia, związany z obroną przed zagrożeniem lub jej początkiem, określane jest jako stres immunologiczny. Najlepszym przykładem stresu immunologicznego jest proces odsadzania. Wykazano, że odsadzanie prosiąt – szczególnie zbyt wczesne – negatywnie wpływa na sprawność funkcjonowania bariery jelitowej oraz może zaburzać reakcję jelitową na inne czynniki stresowe. Dowiedziano, że szczególną rolę w omawianym zakresie odgrywają komórki tuczne (mastocyty), które często znajdują się w warstwie nabłonkowej błony śluzowej jelit i mogą modulować jej sprawność poprzez uwalnianie szeregu mediatorów – w tym cytokin – które wpływają na przenikalność nabłonka z czego korzystają chorobotwórcze drobnoustroje.

Należy zdawać sobie sprawę z faktu, że każde pobudzenie układu odpornościowego zwierzęcia ma swoją cenę. Dla przykładu ceną może być związane z infekcją okresowe pogorszenie apetytu i w konsekwencji wydłużenie czasu tuczu czy też będące następstwem tak zwanego „wyrzutu cytokinowego” pogorszenie FCR. Dla organizmu maksymalna obrona przeciw zakaźna, w tym związane z nią pobudzenie poszczególnych komórek układu immunologicznego, między innymi makrofagów i komórek dendrytycznych do zwiększonej produkcji cytokin są priorytetem ważniejszym niż przyrosty m.c. czy FCR. Jest oczywiste, że zawsze najważniejszym celem organizmu jest przeżycie.

Wszystko co osłabia u zwierzęcia obronę immunologiczną stanowi o jego większej wrażliwości na obecne w środowisku drobnoustroje chorobotwórcze. Podczas gdy prosię ze sprawnym systemem odpornościowym może dawać sobie z tym radę, to osobnik w takim samym wieku z osłabioną odpornością wrodzoną przy wspomnianej nierównowadze środowiska biologicznego i/lub fizycznego, ulega infekcji podklinicznej a nawet zachorowaniu. Czynniki środowiskowe często łączą się, w zbiorczym niekorzystnym oddziaływaniu w kierunku przełamania barier odporności wrodzonej świni.

Stosując w żywieniu świń dietę, która nie zawiera istotnych dla wzmacniania wrodzonej obrony przeciwzakaźnej czynników odżywczych w odpowiednich ilościach i przy braku atrakcyjności smakowej i zapachowej dla świń, działa się na rzecz zwiększania wrażliwości zwierzęcia na infekcję ze strony drobnoustrojów środowiskowych. Zatem sama dieta jako taka może być wtórnym czynnikiem usposabiającym lub powodującym dysfunkcję fizjologicznych procesów zwierzęcia, zwłaszcza w przypadku drobnoustrojów warunkowo chorobotwórczych.

Jak stwierdzono, świnię przebywającą w środowisku, w których są eksponowane na dużą liczbę drobnoustrojów patogennych, wykazują ograniczone pobieranie paszy i tym samym zmniejszone przyrosty m.c., nawet wtedy kiedy w stadzie nie występuje żadna klinicznie widoczna choroba. Hipotezę tą uzasadniają odległe w czasie prace badawcze, wykonane ponad 50 lat temu przez Hilla i wsp. (1952) oraz Coatesa i wsp. (1963). Wykazano w nich, że kurczęta, trzymane w regularnie dezynfekowanych klatkach lub w środowisku wolnym od drobnoustrojów rosły szybciej niż te, które trzymano w warunkach o niskim stopniu higieny.

Współzależność mikrobiologicznej kontaminacji środowiska bytowania świń i w związku z tym obniżonych efektów produkcyjnych, mimo pobierania przez zwie-

rzęta tej samej ilości paszy, ilustrują dwa kolejne przykłady. Pierwszy wskazuje, że nawet wtedy kiedy zarządzanie produkcją prosiąt, warchlaków czy tuczników od „rzutu do rzutu” (batch to batch), pozostaje na tym samym poziomie, to pierwsze wyprodukowane grupy zwierząt mają lepsze przyrosty m.c. niż grupy kolejne odchowywane zazwyczaj w znacznie bardziej zanieczyszczonym mikrobiologicznie środowisku. Po raz pierwszy jednoznacznie wykazali to (Harris i Alexander, 1999), którzy są twórcami wieloetapowego systemu odchovu tuczników oraz koncepcji wczesnego odsadzania prosiąt i przemieszania ich natychmiast po odsadzeniu do czystych, wydezynfekowanych pomieszczeń (ISOWEAN).

Należy pamiętać, że drobnoustroje warunkowo i bezwarunkowo chorobotwórcze gromadzą się i coraz intensywniej zasiedlają środowisko przebywania kolejnych grup technologicznych prosiąt, warchlaków lub tuczników. Znajdujące się w środowisku potencjalnie patogenne mikroorganizmy zakażają następujące po sobie grupy zwierząt, zazwyczaj coraz intensywniej przez co podtrzymują, a nawet potęgują chroniczny stres immunologiczny.

Analizując mechanizmy stymulacji wzrostu poprzez stosowanie antybiotykowych stymulatorów wzrostu w paszy (co zostało zabronione w krajach UE) okazało się, że promocja wzrostu, powodowana przez stosowanie niższych niż terapeutyczne dawek antybiotyków, jest wyższa u świń znajdujących się w pomieszczeniach „brudnych” i wcale lub źle dezynfekowanych niż w kojach o wysokim standardzie sanitarnym.

Dowiedziano, że u zwierząt przebywających w czasie chowu w środowisku o niskim stopniu zanieczyszczenia mikrobiologicznego profilaktyczne podawanie antybiotyków ma z reguły znacznie mniejszy pozytywny efekt produkcyjny. Antybiotyki uważane są zatem jako promotory wzrostu między innymi dzięki ograniczeniu patogennego działania drobnoustrojów, z którymi jeżeli antybiotyków się nie stosuje, zwierzę musi uporać się samo, kosztem mniejszych przyrostów m.c. oraz za cenę większego zużycia paszy na jednostkę przyrostu m.c.

Producenci i hodowcy świń przede wszystkim ze względu na czas – i pracochłonność, związaną z oczyszczaniem i dezynfekcją pomieszczeń ale także z powodu niedoceniaenia znaczenia omawianego problemu dla zdrowia zwierząt i efektywności ich chowu niejednokrotnie preferują stosowanie antybiotyków zamiast dbania o higienę pomieszczeń, mimo że to przyczynia się to do wzrostu antybiotykoodporności u bakterii chorobotwórczych dla człowieka i zwierząt. Należy podkreślić, że na dłuższą metę postępowanie takie jest z wielu powodów nie do zaakceptowania.

Mechanizmy związane z chronicznym pobudzeniem układu odpornościowego – nie są jednoznacznie poznane. Wiadomym jest jednak od dawna, że systemy obronne gospodarza, stanowiące pierwszą linię obrony przeciw zakaźnej są elementami wrodzonego systemu immunologicznego. Są one dziedziczne, a zdolność odpowiedzi nie zmienia się ani nie adaptuje w zależności od czynnika chorobotwórczego. Bariery naskórka i nabłonka, stanowią pierwszą przeszkodę dla infekcji. Jeżeli drobnoustroj występuje w dużej liczbie i cechuje się znaczną patogennością (zjadliwością), możliwe jest przełamanie tych barier i w efekcie kończąca się zachorowaniem infekcja gospodarza.

Wpływ stresu immunologicznego na dynamikę przyrostów masy ciała i konwersję paszy.

Produkowane przez określone komórki układu odpornościowego cytokiny wpływają na sprawność układu odpornościowego, inicjując w ten

sposób reakcję zapalną, która pobudza aktywność rozpuszczalnych i krążących, aktywnych immunologicznie drobin oraz krążących komórek immunogennych. Wykazano, że będąca efektem pobudzenia układu odpornościowego produkcja immunoglobulin pochłania znaczne ilości energii i białek. Należy jednak pamiętać, że pobudzone neutrofile i makrofagi spełniając swoje pozytywne działanie odpornościowe wpływają jednocześnie niekorzystnie na określone funkcje organizmu. W czasie „stresu immunologicznego” priorytetem metabolicznym jest produkcja przez wątrobę białek ostrej fazy (BOF). Wyliczono, że w okresie pobudzenia immunologicznego w organizmie człowieka wytwarzanych jest około 850 mg BOF/kg m.c. Ten sam autor podaje, że ilość zdegradowanej tkanki mięśniowej sięga w tym okresie 1980/kg m.c.

Można więc stwierdzić, że układ immunologiczny poprzez wykrycie czynników patogennych i w konsekwencji produkcję prozapalnych cytokin i BOF jest krytycznym ogniwem łańcucha łączącego „środowisko patologiczne” z produktywnością.

Skutki ekonomiczne nadaktywności układu immunologicznego ujawniają się w szczególności wtedy, gdy jest on poddawany „chronicznemu stresowi” (długotrwałemu pobudzeniu) w związku z przewlekłym utrzymującym się niekorzystnym dla organizmu środowiskiem bytowania zwierząt.

W podsumowaniu należy podkreślić, że długotrwałe utrzymywanie się stresu środowiskowego, powodowany niekorzystnym oddziaływaniem ekosystemu zwierzęcia ale także np. zbyt częstą immunizacją zwierząt ma swoją niekorzystną stronę. Jest nią m. innymi pogorszenie sprawności wykorzystania paszy przez zwierzęta i wydłużenie czasu tuczu. Niejednokrotnie wpływa to na efektywność chowu zwierząt, w tym przede wszystkim wzrost kosztów żywienia świń.

W związku z tym minimalizacją ekspozycji świń na drobnoustroje chorobotwórcze wraz z poprawnymi praktykami zarządzania powinna stanowić istotne zalecenie dla poprawy wskaźników ekonomicznych, w tym poprawy konwersji paszy co oznacza zmniejszenie jej zużycia na wyprodukowanie jednostki masy ciała.

Najtańszym i najlepszym sposobem ograniczania – na organizm zwierzęcia – niekorzystnej presji ze strony drobnoustrojów jest:

1. Przestrzeganie zasad bioasekuracji, co ogranicza wprowadzanie czynników potencjalnie chorobotwórczych do stada.
2. Przestrzeganie zasady CPP – CPP (pełne- puste).
3. Utrzymywanie pomieszczeń dla świń - w jak największym porządku w tym częste ich sprzątanie, a w razie potrzeby mycie.
4. Okresowa (po każdym cyklu produkcyjnym) dezynfekcja koi i wszystkich innych pomieszczeń chlewni w tym sufitów, z wykorzystaniem płynnych środków dezynfekcyjnych.
5. Dezynfekcja bieżąca – w obecności zwierząt (koyce, korytarze) – najlepiej przy użyciu dezynfektantów suchych np. Dezosan, Sanosan, Dezynfex S, Dryer - Cid i innych stosowanie dezynfektantów suchych jest dla przebywających w koiach prosiąt czy warchlaków wyraźnie bardziej przyjazne niż płynnych.

Prof. dr hab. Zygmunt Pejsak
PIW Puławy

UPRAWNIENIA WYMAGANE DO PROWADZENIA KOMBAJNU

W UBEZPIECZENIU ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ KOMBAJNISTY

Zgodnie z przepisami prawa polskiego, rolnicy indywidualni nie mają obowiązku posiadania dodatkowych kursów do obsługi kombajnów zbożowych. Jednak ze względu na rozbieżności w interpretacji obowiązujących przepisów i związanych z tym wymagań firm ubezpieczeniowych oraz producentów/sprzedawców maszyn rolniczych, odbycie kursu staje się niezbędne.

Okazuje się, że w przypadku firm ubezpieczeniowych brak dodatkowych kwalifikacji z zakresu obsługi maszyn żniwnych może uniemożliwić wykupienie dobrowolnej polisy Odpowiedzialności Cywilnej Kombajnisty, ponieważ w razie wystąpienia wypadku ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania. W ten sam sposób interpretują przepisy również producenci/sprzedawcy maszyn żniwnych, którzy w przypadku awarii kombajnu spowodowanej niewłaściwym użytkowaniem maszyny przez osobę nie posiadającą należnych kwalifikacji – mogą odstąpić od naprawy gwarancyjnej. Warto zatem zdecydować się na odbycie kursu dającego uprawnienia wymagane do prowadzenia kombajnu, tym bardziej, że nie jest on ani drogi, ani czasochłonny. Przeciętnie zajmuje Rolnikowi około tygodnia i kosztuje kilkaset złotych.

Ukończenie kursu, to nie tylko otrzymanie wymaganego zaświadczenia do prowadzenia kombajnu zbożowego, ale również daje on uczestnikowi podstawową wiedzę techniczną oraz umiejętności niezbędne do sprawnej i bezpiecznej pracy. Na kurs przyjmowane są osoby pełnoletnie, posiadające minimum wykształcenie podstawowe i posiadające prawo jazdy kategorii B,T lub wyższych kategorii. Należy zaznaczyć, że w kursie mogą brać również osoby nie posiadające prawa jazdy, jeżeli będą prowadzić kombajn zbożowy nie po drogach publicznych, a tylko będą wykonywać tę czynność na polu. Każdy uczestnik kursu po jego ukończeniu otrzymuje zaświadczenie na druku zatwierdzonym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, dające uprawnienia wymagane do prowadzenia kombajnu, które ważne jest bezterminowo.

Kursy uprawniające do prowadzenia kombajnów zbożowych nie są prowadzone przez najpopularniejsze - Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego z prostego powodu - nie posiadają one niezbędnych maszyn żniwnych oraz pól, które dają możliwość przeprowadzenia zajęć praktycznych. Takie kursy przeprowadzają najczęściej Szkoły Rolnicze i Ośrodki Doradztwa Rolniczego w całej Polsce.

Warto zaznaczyć, że w naszym Towarzystwie można wykupić ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej Kombajnisty z tytułu wykonywania usługi koszenia w ramach pakietu „Bezpieczna Zagroda”. Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego za szkody w mieniu zleceniodawcy, powstałe podczas wykonywania usługi koszenia przy użyciu kombajnu. Maksymalna suma ubezpieczenia wynosi 100 tys. zł. Opłacając dodatkową składkę, ubezpieczenie można rozszerzyć o odpowiedzialność podczas usługi prasowania słomy. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za zdarzenia powstałe tylko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W wyłączeniach oczywiście znajduje się zapis mówiący, że nie odpowiadamy za szkody spowodowane przez osoby nie posiadające uprawnień do prowadzenia kombajnu. Należy jednak wymienić i inne wyłączenia takie jak: szkody wyrządzone umyślnie, wskutek rażącego niedbalstwa, w stanie po spożyciu alkoholu, pod wpływem narkotyków i innych środków odurzających, powstałych w następstwie działań wojennych i niepokojów społecznych, aktów terrorystycznych, szkody powstałe w wyniku niedotrzymania terminu usługi i wynikające z niewłaściwego użytkowania i konserwacji kombajnu oraz szkody podlegające ubezpieczeniu obowiązkowemu.

Towarzystwo wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia lub ugody w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody lub na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Gdy wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności lub wysokości

odszkodowania w terminie okazałoby się niemożliwe, wypłacamy odszkodowanie w ciągu 14 dni od dnia w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności jest możliwe. Jednakże bezsporna część odszkodowania wypłacana jest w terminie 30 dniowym.

Zachęcając zatem Państwa do skorzystania z oferty Towarzystwa, zapraszamy do zapoznania się z jej szczegółami w jednostkach terenowych Towarzystwa

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

lub u naszych Przedstawicieli.

Zapraszamy do naszego Biura i Oddziałów!

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

Biuro Regionalne w Łodzi

ul. Swojska 4, 91-342 Łódź

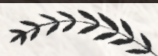
tel. 42 640-69-80

e-mail: biuro40@tuw.pl

www.tuw.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” jest instytucją partnerską w ogólnopolskim programie Karta Dużej Rodziny wspierającym rodziny z co najmniej trójką dzieci. Na podstawie imiennej ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny TUW „TUW” udziela ubezpieczającym się rodzinom wielodzietnym do 15% zniżki w ubezpieczeniach komunikacyjnych oraz do 30% zniżki w zakresie ubezpieczeń: mieszkań, domów, gospodarstw rolnych i następstw nieszczęśliwych wypadków. Jest to wyraz prospołecznej i prorodzinnej działalności TUW „TUW” - najstarszego w Polsce towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych założonego w 1992 roku.

**A wszystko w myśl zasady:
„Ubezpieczajmy się u siebie”**

Z ogromnym smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Zofi Kucharskiej

emerytowanej Dyrektora Oddziału Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Bełchatowie,

wieloletniego, cenionego Współpracownika i Przyjaciela. Całym swoim życiem zasłużyła na szacunek wszystkich, którzy Ją znali.

Pozostanie w naszej pamięci jako wzór do naśladowania.

Rodzinie i Bliskim składamy szczere wyrazy współczucia.

Dyrekcja i pracownicy Biura Regionalnego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w Łodzi

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Zapomniane warzywa, zapomniane smaki... (cz.2)

Niegdyś bardzo popularne, potem często znikaly z naszych stołów i były na lata zapomniane, dzisiaj na fali zdrowego odżywiania wracają do łask... Warto odświeżyć dawne smaki i przypomnieć sobie warzywa w których nasze babcie potrafiły wyczarowywać prawdziwe rarytasy!

Jarmuż

Uprawiany w czasach starożytnych, do Polski dotarł przed wiekami. Ceniony za swoje właściwości zdrowotne.

W XVIII i XIX w. przygotowywany był podobnie jak szpinak: blanszowany, duszony, przecierany i podlewany śmietaną. Popularnym dodatkiem do jarmużu były jadalne kasztany, jajka, boczek. Teraz powrócił do kuchni w lżejszej i bardziej nowoczesnej odsłonie. Sezon na to warzywo właśnie się zaczyna, więc warto mu się bliżej przyjrzeć. Jarmuż, z rodziny kapustnych, o dużych zielonych liściach zawierających znaczne ilości chlorofilu, karotenu, witaminy C, E i witamin z grupy B ma w sobie również błonnik, magnez, cynk, żelazo, wapń oraz luteinę, a także witaminy E i K, składniki mineralne, właściwości przeciwzapalne i przeciwutleniające. To niezwykle bogactwo składników tak potrzebnych w naszej codziennej diecie. Podobnie jak brokuły i inne warzywa kapustne zawiera sulforafan, czyli związek posiadający właściwości przeciwnowotworowe. Jarmuż zalicza się do warzyw lekkostrawnych, polecany jest zwłaszcza osobom starszym i dzieciom. Można go zjadać na surowo, zapiekać, smażyć, gotować jak kalafior oraz dodawać do różnych zup jarzynowych. Ze względu na ozdobne, kędzierzawe liście używany jest do dekoracji różnych potraw.

Brukiew

Kolejne zapomniane warzywo z rodziny kapustnych. Starsze pokolenie pamięta brukiew, która uzupełniała lukę w jadłospisie gdy brakowało ziemniaków. Dziś brukiew jest warzywem rzadko goszczącym w naszej diecie. A szkoda bo brukiew niby niepozorna, a jednak bogata w źródło witamin z grupy A, B, C, D, oraz K posiada też dużo składników mineralnych takich jak wapń, fosfor, żelazo, cynk, a także karoten i błonnik pokarmowy.

W kuchni doskonale nadaje się jako dodatek do zup, sałatek, dań głównych. Brukiew może być duszona bądź zapiekana z innymi warzywami lub mięsem.

Karczochy

W Polsce uprawiane już kilkaset lat temu. Za najlepsze uważano te krakowskie. Stanowiły wykwintny dodatek, a nawet główny składnik sałat podawanych podczas wystawnych śniadań i obiadów. Dziś karczochy cenione są głównie ze względu na walory prozdrowotne. Wyciąg z karczocha wykorzystywany jest w medycynie jako środek leczniczy wspomagający pracę wątroby, obniżający poziom cholesterolu LDL i trójglicerydów we krwi. Karczochy zawierają około 3% cukrów, 3% białka, tłuszcz i witaminę C. Wartość odżywcza karczochów nie jest duża, ale cenione są ze względu na zawartość cukru – inuliny, spożywane mogą być więc przez cukrzyków.

Młode karczochy można spożywać w całości, razem z łodygą. Najlepsze są karczochy małe, powinny mieć zbite, twarde i soczyste listki, szczelnie okrywające „serce”. Liście nie mogą mieć brązowych przebarwień i suchych końcówek. Jadalną częścią rośliny są dolne spody liści i delikatna podstawa kwiatu (tzw. serce karczocha). Części te odznaczają się lekko gorzkawym, ale oryginalnym i wykwintnym smakiem. Młode karczochy można spożywać w całości, razem z łodygą. Dojrzałe pączki nadziewa się, gotuje, smaży.

Karczoch dobrze komponuje się z jajkami, pomidorami, anchois. Bardzo dobrze smakuje karczoch faszerowany np. pieczarkami lub jako dodatek do sałatek, makaronów, a także polany dipem czy winegretem. Dodatkami, które udoskonalają smak karczochów są cytryna, parmezan i zioła.

Kolorowe marchewki

Marchew, to nie tylko kolor pomarańczowy. To także żółty, biały, fioletowy. Marchewki te różnią się kolorem, kształtem ale i smakiem.

Marchew pomarańczowa - zwyczajna, ma najwięcej karotenu, jest słodka, chrupiąca, idealna.

Marchew fioletowa ma piękny fioletowy kolor na zewnątrz i też w środku. Jest nieco mniej słodka od pomarańczowej, doskonale nadaje się do grillowania, sałatek czy frytek. Ma najwięcej antyoksydantów.

Smak marchewki białej jest gorzki, cierpki, bardziej wyrazisty niż pozostałych odmian.

Marchew żółta - najbardziej zbliżona do pomarańczowej - jest słodka, delikatna, chrupiąca, świetna do wszystkich dań.

Fenkuł

Uprawiany jest na całym świecie ze względu na swoje właściwości lecznicze, a także walory smakowe. Jadalne są wszystkie jego części – cebula, łodygi, liście, a kwiatostany i owoce używane są jako przyprawa. Koper włoski bo i tak jest nazywany fenkuł, ceniony jest zwłaszcza za swoje właściwości antyoksydacyjne, a także właściwości przeciwzapalne i przeciwnowotworowe. Fenkuł jest bardzo bogaty w witaminę C, która również jako silny utleniacz wspomaga układ odpornościowy organizmu, wzmacnia naczynia krwionośne i neutralizuje wolne rodniki. Koper włoski, jako źródło błonnika pokarmowego przyczynia się do obniżenia poziomu cholesterolu. Ponadto roślina bogata jest w witaminę B1, kwas foliowy i potas, miedź, fosfor, wapń, żelazo i magnez.

Fenkuł można wykorzystać w kuchni dosłownie w całości. Można go jeść na surowo, smażyć, dusić, piec, grillować. Jego biała cebula o lekko słodkawym smaku i anyżkowym aromacie może stanowić ciekawą nutę w wielu daniach.

Najlepiej kupować koper włoski, który ma czyste i zbite bulwy - bez oznak rozłupywania - o białym lub jasnozielonym kolorze. Zielone łodygi powinny mocno przylegać do cebuli. Świeży fenkuł pachnie lukrecją lub anyżem.

Przed rozkrojeniem, fenkuł należy dokładnie opłukać. Następnie odcina się łodygi od bulwy, kroci cebulę na pół i usuwa głąb. Fenkuł można kroić w piórka lub w plasterki – podobnie jak cebulę.

Cieniutkie plastry fenkułu można wykorzystać do sałatek, łącząc je z owocową oliwą extra vergine, cytryną, solą, pieprzem i płatkami parmezanu. Bardzo orzeźwiająca będzie kompozycja z plasterkami pomarańczy, grejfrutów lub cytryn. Typowymi dodatkami w fenkułowych sałatkach są oliwki, kapary, czerwona cebula, anchois, rukola, jabłka.

Zarówno ten smażony jak i surowy może być dodatkiem do makaronu. Na patelni z oliwą szklimy czosnek, podsmażamy pokrojony fenkuł, dodajemy oliwki i dusimy z pomidorami (te same składniki mogą być na surowo). Do tego dodajemy gorący makaron i parmezan. Pycha!

Po wszystkie warzywa zapraszamy Państwa na Zjazdową!

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl http://www.zjazdowa.com.pl

"Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie".

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich PROW 2014-2020.

III Krajowe Święto Truskawki pn.:

"BUCZKOWSKA TRUSKAWKA

- marką województwa łódzkiego"

**MARTY
CINTRON
NO
MERCY**

ENEJ

**Kate
Ryan**

**PROGRAM IMPREZY:
24 CZERWCA 2017 R.**

**KONFERENCJA W RAMACH DZIAŁAŃ
PROW 2014-2020**

- 09:00 - Rozgrywki Truskawkowej Ligi Gminy Buczek (Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Publicznego w Buczku)
- 13:00 - Blok artystyczny GOKiS w Buczku
- 13:00 - VI Runda Mistrzostw Polski i Pucharu Polski Super Enduro (wjazd od ulicy Zielonej oraz ulicy Szadek)
- 17:00 - Stoisko informacyjne w ramach działań PROW na lata 2014-2020 (namiot Koła Gospodyń Wiejskich z Bachorzyna przez cały dzień)
- 17:00 - Talent Show DiscoPolowanie
- 18:00 - Powitanie zaproszonych gości
- Wręczenie aktów nadania tytułu Honorowego Obywatela Gminy Buczek
- Wręczenie nagród dla zwycięzców w konkursach truskawkowych
- 19:00 - Występ zespołu D-Bomb
- 20:00 - Występ zespołu Calibra
- 21:00 - Występ zespołu Andre
- 22:00 - Występ zespołu Playboys
- 23:00 - Gwiazda wieczoru - Marty Cintron of NO MERCY
- Pokaz sztucznych ogni
- Zakończenie imprezy

25 CZERWCA 2017 R. KONFERENCJA W RAMACH DZIAŁAŃ PROW 2014-2020

- 09:00 - Finał Truskawkowej Ligi Gminy Buczek (Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Publicznego w Buczku)
- 11:00 - VII Runda Finałowa Mistrzostw Polski i Pucharu Polski Super Enduro (wjazd od ulicy Zielonej oraz ulicy Szadek)
- 11:00 - Wyścig Truskawkowy w klasyfikacji CHALLENGE 2017 Komisji Masters PZKol
- 12:00 - Stoisko informacyjne w ramach działań PROW na lata 2014-2020 (namiot Koła Gospodyń Wiejskich z Bachorzyna przez cały dzień)
- 15:30 - Wręczenie nagród dla wyłonionego Mistrza Polski sezon 2017 oraz zdobywcy Pucharu Polski Super Enduro
- 17:30 - Występ Kabaretu Pod Wyrwigroszem
- 18:30 - Wręczenie nagród zwycięzcom Truskawkowej Ligi Gminy Buczek
- 19:00 - Występ zespołu True Colors Band
- 20:00 - Występ Kate Ryan
- 21:00 - Gwiazda wieczoru - Enej
- Pokaz sztucznych ogni
- Zakończenie imprezy

DODATKOWO

- Stoiska informacyjne PROW
- Gastronomia i lokalne produkty
- Rękodzieło ludowe
- Stoiska branżowe firm związanych z produkcją truskawki
- Wesole miasteczko
- Patelnia plenerowa

Święto Truskawki odbędzie się na placu przy ulicy Parkowej w Buczku

Patronat Medialny:

Wyłącznie Partnerzy Medialni Festiwalu Discopolowanie z Polo TV:

Sponsor Festiwalu Discopolowanie z Polo TV:

